

Barcelona, 26 de novembre de 2019

Dossier de premsa Departament d'Educació, Ivàlua i Fundació Jaume Bofill

Llançament de l'estratègia:

ESCOLES D'EVIDÈNCIA, la recerca per a la millora educativa

El Departament d'Educació, Ivàlua i la Fundació Jaume Bofill impulsen l'estratègia "Escoles d'evidència" per incentivar el vincle entre grups de recerca-centres educatius i millorar l'educació a partir de l'evidència contrastada.

La proposta "Escoles d'evidència" és una iniciativa de col·laboració entre el Departament d'Educació, l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua) i la Fundació Jaume Bofill per tal d'impulsar la cultura de l'educació fonamentada en evidències als centres educatius. En aquesta iniciativa, el Departament d'Educació recull l'experiència de recerca portada a terme pel projecte "Què funciona en educació? Evidències per a la millora educativa" impulsat conjuntament per Ivàlua, que aporta l'expertesa en avaluació i generació d'evidències, i la Fundació Bofill, com a entitat generadora de propostes de transformació educativa a Catalunya. Aquest coneixement s'adequarà als objectius departamentals i es transferirà al sistema mitjançant l'apoderament dels centres i xarxes educatives i diferents accions de disseminació.

Una aposta per la recerca en l'educació

- Una aposta de sistema per la **promoció i l'ús de l'evidència** i la **recerca** en el camp de l'educació. Aquesta aposta representa l'inici d'una **nova etapa** en la manera de fer política del Departament, on es vol fer del coneixement científic un motor de millora de les pràctiques i les polítiques educatives.
- El propòsit del programa és posar l'**evidència sobre allò que funciona en educació** al servei de les polítiques educatives i de les escoles; l'evidència empírica més **rigorosa** i alhora **connectada amb les necessitats** del sistema, els centres i els docents.
- Apropant l'evidència a la pràctica educativa es vol afavorir la **millora de l'educació**, especialment de l'alumnat amb més dificultats, i **reduint així les desigualtats educatives**.
- Amb aquest programa, Catalunya fa un salt en l'articulació d'un ecosistema que aplegui el conjunt d'**agents educatius i els grups de recerca** de les universitats que ja hi treballen, promovent i reconeixent el **talent acadèmic** que existeix al país i posant-lo al servei de la millora de l'educació a Catalunya.
- L'estratègia "Escoles d'evidència: la recerca per a la millora educativa", inclou les iniciatives "**Síntesis d'evidència**", informes i debats sobre l'impacte dels programes educatius, "**Xarxes d'evidència**", una xarxa de centres i professionals apoderats en l'àmbit de la recerca i l'ús de l'evidència, i "**Polítiques informades en l'evidència**",

un protocol per incorporar l'evidència en les polítiques educatives, així com un conjunt d'**accions i recursos de difusió** i disseminació pública dels continguts del programa (actes, web, quizzes, infografies...).

- “Escoles d'evidència” és una **estratègia de política pública pionera al sud d'Europa**, que connecta Catalunya amb les iniciatives **evidence-based** i *what works in education* desplegadas a països com Estats Units, Regne Unit, Alemanya o als països escandinaus, estratègies que aposten pel **coneixement, l'avaluació i la implicació de centres i mestres** per incrementar l'impacte de les polítiques i modernitzar el sistema educatiu.

Una aposta per l'evidència en l'educació

En els darrers 20 anys, diversos països han fet passos decidits per apropar la recerca i les evidències educatives al món de l'escola i les intervencions en educació. L'objectiu és avançar cap a **polítiques, pràctiques i pedagogies més efectives, equitatives i eficients**.

Aquest apropament s'ha plasmat en formats i **experiències institucionals** diverses. Països com Alemanya, Noruega o Dinamarca han posat en marxa iniciatives diverses i finançaments addicionals per a promoure la generació d'evidències i la transferència del coneixement científic a la presa de decisions tant en l'àmbit de la política educativa com de la pràctica dels docents (Knowledge Centre for Education a Noruega o TrigFonden's Center for Child Research a Dinamarca).

Aquesta estratègia se sustenta en la certesa que dissenyar i implementar intervencions tenint en compte els resultats d'avaluacions i recerques sobre l'impacte d'altres intervencions similars **incrementa la seva probabilitat d'èxit**. I això és cert tant per a les intervencions i **treball a l'aula**, com de la **política educativa** (polítiques de professorat i desenvolupament personal i professional, desenvolupament organitzacional en els centres educatius, lideratge transformacional, acompanyament de les famílies en el procés d'aprenentatge educatiu, pràctiques educatives centrades en l'alumne, avaluar per aprendre, transformació digital en els centres, entre altres).

Catalunya destaca per una gran tradició en moviments de renovació pedagògica. D'altra banda, el país disposa d'un camp de **recerca educativa** molt ric i ple de talent humà. Ara bé, a Catalunya encara avui hi ha molta **distància** entre, d'una banda, el **món universitari** i de la recerca, i, de l'altra, l'àmbit de la pràctica i les **polítiques educatives**; entre el coneixement acadèmic i allò que succeeix a les **aules**.

I aquesta distància sovint ha tingut com a **conseqüències**:

- a) unes polítiques i unes pràctiques pedagògiques més basades en la tradició, la inèrcia o l'experiència individual que no pas en l'evidència i, per tant, amb menys probabilitat d'acabar sent efectives;
- b) un sistema que ha invertit poc en oferir als centres i als docents estratègies d'aplicació de l'evidència a la seva pràctica diària i d'avaluació del seu impacte;
- c) una pèrdua d'oportunitats de millora i de modernització del sistema educatiu en el seu conjunt.

La recerca educativa no ha rebut el reconeixement ni el suport necessari per a esdevenir un factor clau en la millora educativa. Per avançar cap a una educació que tingui un impacte positiu i durador en les oportunitats vitals de les persones, cal generar un **ecosistema** que recolzi el paper dels grups de recerca i els moviments d'innovació i, alhora, els aproximi en una **estratègia conjunta** de producció i aprofitament de coneixement.

En aquest context, el DECRET 274/2018, de 20 de desembre, de reestructuració del Departament d'Educació fa una aposta ferma per la Recerca Educativa inserida en la Direcció General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital. Entre les seves funcions, desenvolupades en l'article 118 destaquen:

- a. Impulsar i aplicar polítiques per augmentar les oportunitats dels estudiants en l'assoliment de l'èxit educatiu en el marc de l'educació del segle XXI.
- b. Dirigir el desplegament de la innovació pedagògica i la transformació educativa, de les mesures de suport i reconeixement de centres i de docents, i de l'avaluació, difusió i transferència corresponents.
- n. Definir i impulsar estratègies que situïn els centres educatius com a autèntic motor de canvi i transformació del sistema.
- p. Impulsar la recerca educativa amb l'establiment de polítiques d'avaluació de processos i d'impacte per obtenir models escalables i de transferència a diferents realitats educatives.

Depenent de la Direcció General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital, s'ha creat el Servei de Recerca Educativa amb la finalitat de desplegar promoure la col·laboració entre universitat i centres educatius. Aquesta cultura de la recerca s'ha de fonamentar en l'aprenentatge entre iguals, amb la col·laboració entre investigadors i docents no universitaris i construint comunitats professionals per crear una cultura de recerca en els centres educatius. Aquesta cultura ha de fomentar la presa de decisions professionals basades en l'evidència científica per a la millora de la pràctica educativa. Així, en el desplegament de les funcions del Servei de Recerca Educativa destaquen actuacions com generar, avaluar i transferir la recerca educativa basada en l'evidència amb la col·laboració d'altres administracions públiques, universitats, empreses i entitats de recerca.

D'aquesta manera, cal mobilitzar el millor coneixement disponible sobre el funcionament programes, projectes i pràctiques educatives de referència, i generar-ne de nou mitjançant l'avaluació, és un objectiu de **responsabilitat pública**, tant per part dels centres com de les administracions educatives. Així mateix, capacitar propiciar una cultura docent i de centre per als docents per entendre, interpretar i adaptar els resultats de la recerca ajuda a prendre bones decisions respecte de com millorar les pràctiques d'aula, els aprenentatges de l'alumnat i el funcionament dels grups. És una estratègia de professionalització i millora permanent.

Objecte i objectius del programa “Escoles d'evidència”

El programa **Escoles d'evidència** vol posar el coneixement i la recerca al servei de les **polítiques** educatives als centres educatius, amb el propòsit que aquestes tinguin més fonament i siguin més efectives en la **millora de les oportunitats** dels alumnes i en la reducció de les desigualtats en educació.

Els **objectius generals** del programa són:

1. **Recollir, difondre i generar evidències sòlides sobre polítiques i pràctiques en l'àmbit educatiu**, sobre la seva efectivitat i eficiència.
2. **Crear espais i oportunitats d'intercanvi i de transferència de coneixement** sobre què funciona en la millora de l'educació.
3. **Impulsar la posada en marxa d'iniciatives pilot en l'àmbit de l'educació** basades en l'**evidència** i, per tant, amb expectatives d'impacte.
4. **Promoure la cultura de l'avaluació i la pràctica de l'experimentació controlada i rigorosa** dins l'Administració i la comunitat educativa, tot connectant els **processos de presa de decisions** amb les tendències internacionals *evidence-based/informed* i *what works*.

En darrera instància, la **finalitat** del projecte és:

Contribuir, mitjançant la mobilització de coneixement, a la millora de l'educació i a la reducció de les desigualtats educatives.

Amb el llançament del programa *Escoles d'evidència* s'obre un **escenari** de col·laboració entre el Departament d'Educació i Ivàlua i la Fundació Jaume Bofill, on s'espera dur a terme canvis del qualitat en l'àmbit de la Recerca Educativa:

D'una investigació amb poca incidència en la pràctica i política educativa...

...a una **investigació connectada amb la pràctica**, que contribueix a fer més eficaces les intervencions educatives.

D'uns processos de presa de decisions basats en la intuïció i la tradició...

...a uns processos de **presa de decisions que aprofiten el coneixement** generat per la investigació nacional i internacional.

Síntesis d'evidència (SE): una iniciativa per difondre què sabem sobre l'efectivitat de les intervencions educatives.

Accions de les SE:

- Informes de revisió d'evidència, sobre temàtiques i àmbits d'intervenció educativa d'especial rellevància. Quatre informes anuals de temes com: El lideratge transformacional, el benestar en el desenvolupament personal i professional del docent, l'avaluació com a motor d'autoconeixement i aprenentatge, la transformació digital en els centres educatius, intervencions que afavoreixen la participació de les famílies com a comunitat, entre altres.
- Seminaris de treball adreçats a professionals de l'educació, decisors públics, experts i agents socials. Quatre seminaris anuals, associats als temes treballats en les revisions d'evidència.
- Fòrums de debat oberts a la comunitat educativa i a la ciutadania. Quatres actes anuals, associats als temes de les revisions i seminaris, amb presentacions de propostes i taules rodones. Bianualment, un d'aquests fòrums pren la forma de Jornada internacional.

Objectius de les SE:

- Recollir i revisar l'evidència més rigorosa disponible al món sobre el funcionament i l'efectivitat de les intervencions educatives.
- Sintetitzar aquesta evidència i presentar-la en format divulgatiu.
- Posar l'evidència al debat públic i al servei de la comunitat educativa.

Xarxes d'evidència (XE): la construcció d'una xarxa de centres i professionals apoderats en l'àmbit de la recerca i l'ús de l'evidència.

Accions de les XE:

- Identificació dels centres participants.
- Apoderament: capacitació dels centres en la cerca, selecció i aprofitament d'evidències, i en el disseny d'intervencions avaluable. Aquesta capacitació la duran a terme experts de l'àmbit universitari.
- Pilotatge prova de concepte: finançament i implementació de 10 projectes pilot de petita escala, seleccionats entre els centres participants d'acord amb criteris de qualitat i viabilitat.
- Transferència: disseminació interna als centres participants i estratègia de comunicació i captació transferència a nous centres educatius.
- Escalat: un cop superada la fase pilot de prova de concepte, es preveu la implementació de successives crides obertes, per tal d'eixamplar la xarxa d'escoles i professionals involucrats en el programa, arribant a un mínim de 200 centres involucrats en el programa a partir de l'any 2022.

Objectius de les XE:

- Apoderar els centres educatius i el professorat com a agents de coneixement i motor de pràctiques educatives de referència d'innovacions basades en evidències.
- Afavorir la difusió i la compartició d'evidències entre centres, universitats i professorat i professionals de l'educació en el marc de xarxes de coneixement, experimentació, i recerca educativa.
- Incentivar el vincle entre grups de recerca i centres educatius, així com l'interès de l'acadèmia per una recerca educativa rigorosa i compromesa.
- Propiciar canvis reals en les pràctiques i en els programes dels centres, afavorint l'ús d'evidències i la generació de coneixement rigorós.

Polítiques informades en l'evidència (PIE): un model per dur l'evidència al disseny de les polítiques educatives.

Accions de les PIE:

- Revisió i estudi d'elements clau per a un model de PIE a partir de models internacionals i necessitats del país.
- Seminaris d'experts i stakeholders: discussió amb actors clau sobre com avançar vers un model de PIE a Catalunya.
- Model PIE: elaboració d'un document estratègic (protocol o blueprint) per l'ús d'evidències en educació, on es recullin els materials i les conclusions dels seminaris i es tradueixin en un model accionable de PIE.
- Jornada de presentació i debat al voltant del model PIE, amb participació dels experts i professionals implicats i d'altres ponents d'especial rellevància.

Objectius de les PIE:

- Induir canvis reals en el procés de presa de decisions en matèria de política educativa, afavorint l'ús d'evidències i la generació de coneixement rigorós.
- Articular la relació entre universitats i grups de recerca, d'una banda, i Departament d'Educació, de l'altra, en moments estratègics del cicle de disseny i avaluació de polítiques.

Iniciatives de transferència (IT): accions per facilitar l'accés a l'evidència educativa

Accions de les IT:

- Microsite Què funciona: microsite independent que recull evidències i coneixement acumulat en l'àmbit educatiu i el presenta de forma divulgativa i accionable.
- Resums d'evidències, quizzes d'evidències, infografies

Objectius de les IT:

- Sintetitzar l'evidència acumulada en el marc del projecte QFE en un format disseminable i aproximar l'evidència recollida a la comunitat educativa.
- Facilitar la (re)difusió dels recursos i materials generats en el marc del projecte QFE (opuscles, debats, notes de premsa, etc.)
- Facilitar a la comunitat educativa i investigadora l'accés a l'evidència educativa nacional i internacional, i als grups i entitats que la generen.
- Promoure l'ús i la generació d'evidències i la pràctica de l'avaluació entre els agents i professionals de l'educació.

L'aliança: Departament d'Educació, Ivàlua i Fundació Jaume Bofill

Els promotors

El Departament d'Educació

El DECRET 274/2018, de 20 de desembre, de reestructuració del Departament d'Educació fa una aposta ferma per la Recerca Educativa inserida en la Direcció General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital. Entre les seves funcions, desenvolupades en l'article 118 destaquen:

- a. Impulsar i aplicar polítiques per augmentar les oportunitats dels estudiants en l'assoliment de l'èxit educatiu en el marc de l'educació del segle XXI.
- b. Dirigir el desplegament de la innovació pedagògica i la transformació educativa, de les mesures de suport i reconeixement de centres i de docents, i de l'avaluació, difusió i transferència corresponents.
- n. Definir i impulsar estratègies que situïn els centres educatius com a autèntic motor de canvi i transformació del sistema.
- p. Impulsar la recerca educativa amb l'establiment de polítiques d'avaluació de processos i d'impacte per obtenir models escalables i de transferència a diferents realitats educatives.

Depenent de la Direcció General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital, s'ha creat el Servei de Recerca Educativa amb la finalitat de desplegar i promoure la col·laboració entre universitat i centres educatius. Aquesta cultura de la recerca s'ha de fonamentar en l'aprenentatge entre iguals, amb la col·laboració entre investigadors i docents no universitaris construint comunitats professionals per implementar en els centres educatius. Aquesta manera de fer ha de fomentar la presa de decisions professionals basades en l'evidència científica per a la millora de la pràctica educativa. Així, en el desplegament de les funcions del Servei de Recerca Educativa destaquen actuacions com generar, avaluar i transferir la recerca educativa basada en l'evidència amb la col·laboració d'altres administracions públiques, universitats, empreses i entitats de recerca.

L'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques, Ivàlua, és un consorci participat per la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra. La missió d'Ivàlua és promoure l'avaluació de polítiques públiques a Catalunya, com a eina de millora de l'acció de govern i de rendiment de comptes democràtic.

En el marc d'aquesta missió, Ivàlua té entre les seves finalitats la col·laboració amb les administracions públiques i entitats de caràcter social per a desenvolupar activitats d'avaluació, per **promoure l'ús efectiu dels resultats de l'avaluació** per part de les autoritats competents i per fer **difusió dels resultats** de l'avaluació al conjunt de la societat.

La **Fundació Jaume Bofill** és una fundació cultural privada creada l'any 1969. Des d'aleshores, les actuacions que duu a terme promouen el coneixement de la societat catalana, el debat de les noves idees i propostes per avançar cap a una major justícia social, i l'actuació de persones i col·lectius diversos que també busquin la transformació i el canvi social. Des de l'any 2009, la Fundació Jaume Bofill centra el conjunt de la seva activitat com a un *Think-and-Do tank* al voltant de l'educació i el seu context social, **impulsen iniciatives, recerques i debats per transformar l'educació a Catalunya.**